

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 570. Quænam donari possint, vel non possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Castrop. l. c. n. 3. cæterique AA. non tamen data ob exhibitâ sibi à concubina honesta obsequia, ut censent Molin. l. c. Gutt. l. c. n. 11 Castrop. l. c. n. 3.) permissum militibus. Ita tamen, ut repetita adjudicentur, non militi; cum is turpitudinem in tali alienatione admiserit; sed fisco, ut docet Castrop. l. c. n. 4. Gutt. l. c. n. 4. Rubros Palacios & alii contra Molin. l. c. & Gama, censentes adjudicanda militibus. Idem, quod dictum est de militibus, extenditur ad concubinas Clericorum. L. 19. c. de Episc. & Cler. Muller. ad ff. h. t. th. 8. lit. y. Reiffent. h. t. n. 28. citans Decis. Rota. q. 6. n. 6. coram Seraphin. extenditur quoque illud privilegium donata concubinis repetendi ad Clericos, contra Molin. l. c. censens Vasq. opusc. de rest. c. 7. du. 3. Gutt. l. c. n. 5. Castrop. n. 6. citans plures alios. Sic conjugi à conjugè inter vivos nulliter donatur. L. 3. §. 10. ff. & l. 25. c. de donat. inter vir. & uxor. de quo infra. Item à patre filio non emancipato juxta dicta. Sic in specie, quia præsidibus, Judicibus, consiliariis & similibus prohibitum est intuitu officii donationes recipere per Lunic. c. de contract. Judic. Lauterb. h. t. §. 28. eò quod, ut ait, posito etiam, quod hoc permissum à principe, vix eveniet, ut semper ex integritate & justitia procedant; prohibitum quoque erit illis eo intuitu facere donationes. Et quidem, si ultra stipendia justâ, sive à partibus, sive à Principe eis constituta quid amplius per modum pretii accipiant ob administrationem, receptio est nulla, adeoque & donatio, tenenturque donantibus reddere, ut cum communi Medin. de rest. q. 2. a. 1. §. contingit. Covar. regul. peccatum. p. 2. §. 3. n. 1. & 2. Nav. in man. c. 17. n. 13. Mol. tr. 2. d. 82. per tot. Vasq. l. c. n. 7. du. 6. apud Castrop. tr. 32. d. 2. p. 21. §. 1. n. 2. iis inherentem. Qui etiam n. 4. in casu, dum justitia dubia est, & Judex sententiam ferre potest in favorem unius partis sibi magis placitæ, recipere aliquid, ut in favorem unius partis determinatæ se inflectat, censet esse iniquum, non tantum de jure positivo, sed & de jure naturæ, quod posterius negat Less. l. 2. de just. c. 14. du. 6. n. 64. Rationem dat Castrop. quod præterquam hic casus sit ferè impossibilis, Judex sequendo hanc potius partem quam aliam, administret & exercent justitiam, pro qua administranda, quia jam habet taxatum stipendium, ut supponitur, quidquid insuper ratione hujus administrationis ei datur, absque titulo, adeoque injustè recipit. Quinimò quamvis probabilis videatur sententia Menochii. l. 2. de arb. cent. 6. cas. 317. n. 8. quâ cum aliâ se relatis censet, prohibitum non esse Judicibus etiam extra hunc casum æqualis justitiæ actu causam judicaturis recipere esculenta & poculenta intra paucos dies absumenda, dum apta non sunt movere animum Judicis; attamen Castrop. l. c. n. 14. consulendum esse ait, ut Judices alique memorati ministri Justitiæ ab omni penitus munere etiam minimo recipiendo abstineant. Nihilominus secundum Jus Canonicum c. statutum de rescript. in 6. indubitatum est, Judicibus delegatis Sedis Apostolicæ hæc esculenta & poculenta permitti. Et si extra suum domicilium egrediantur ad causas judicandas, posse illos à partibus exigere, quidquid in cibo & potu & equitatu pro se & suis moderatè absumunt. Et si ad suum munus peragendum indigent Assessore seu viri docti consilio, moderatums stipendium designare, pro ut hæc habentur cit. c. statutum, ubi etiam, quòd si ultra receperint, inhabiles reddantur, ideoque obligati sint dantibus restituere, eorum remissione non obstante; qui

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

tamen, si facta restitutione reddiderint, si absit dolus, & delegatio finita fuerit, posse Judices sic sibi data retinere, cum Gl. ibid. Molin. tr. 2. d. 84. circa finem, ait Castrop. l. c. n. 8. qui tamen n. 9. cum Gl. in cit. c. statutum. §. insuper. Abb. in c. cum vi. de vita & honest. Cler. Sylv. V. Index. 1. q. 8. & 9. Molin. l. c. §. utrum verò. habet, quòd Judices delegati ab inferiore, prædictas expensas & sumptus à partibus recipere non debeant; eò quòd ordinarius ipse subditorum causas nullo stipendio à partibus exacto judicare debeat, eandem obligationem habeat, dum medio delegato id facit. Ita etiam, ut, si assessor egeat, ipse illi ministrare debeat stipendium, ut iidem AA. De cætero, exceptis Sedis Apostolicæ delegatis, Judices aliosque Justitiæ ministros, quibus dona concessa animo alliciendi eos, ut intra limites justitiæ dantibus, quantum fieri potest, faveant, ante sententiam declaratoriam criminis in conscientia valida est donatio translato illorum in eos dominio, non teneantur restituere; eò quòd irritatio actus & translatio irrevocabilis domini inducenda non sit nisi Legibus manifestè expressum, nulla autem lex deluper reperitur, tanquam probabilis tenet Castrop. l. c. §. 2. n. 2. cum citatis ab eo Molin. tr. 2. d. 88. post med. Vasq. opusc. de rest. c. 7. du. 6. n. 61. Rebell. de obl. just. p. 2. l. 18. q. ult. n. 3. Neque his obstante juramento Judicum de nullo recipiendo ultra stipendium; eò quòd per juramentum tale non inhabilitentur ad dominium donati acquirendum, etsi recipiendo peccent contra juramentum. Quin & præstito juramento de non retinendo donatum, non obligantur ad restitutionem ex justitia, aut defectu domini, sed solum ex virtute Religionis. Molin. l. c. §. illud admonuerim. Castrop. l. c. n. 3. Verùm de his copiosius in antecedentibus.

Quæst. 570. Quænam donari possint aut non possint.

R Esp. primò: donari possunt res omnes existentes in commercio humano, sive corporales, sive incorporeæ. Lauterb. h. t. §. 29. Stru. in ff. h. t. th. 9. Muller. ibidem lit. a. Vide L. 2. 3. 11. 18. c. h. t. quales quia non sunt res sacræ, sanctæ, religiosæ, has jure gentium à donatione eximi, dicit Muller. l. c. eò quòd, quæ juris divini sunt, in bonis privatorum esse non possunt. Possè nihilominus calices consecratos aliæque vasa sacra, item reliquias sacras donari alicui ecclesiæ vel loco pio, servatis servandis in tali donatione, constat. Sic quoque beneficia ecclesiastica ipsæque ecclesiæ, etiam antequam vacent, pleno jure, seu tam quò ad spiritualia quam temporalia alicui loco pio seu religioso donari possunt in proprietatem, nimirum per unionem seu incorporationem factam monasterio aut prælaturæ seu dignitati, pro ut habetur c. in consultationibus. & c. inter dilectos. h. t. Vide Pith. h. t. à n. 17. Secundò donari possunt, non tantum res propriæ, nimirum tempore donationis, sed & alienæ, non secus, ac vendi possunt. Lauterb. Stru. Muller. l. cit. ita, ut iidem, ut, licet non statim rei alienæ dominium per traditionem illius transferatur in accipientem, transferatur tamen conditio usucapiendi & titulus pro donato. Lauterb. l. c. & donator, aliena re donata evicta, regulariter evictionem præstare debeat, nec ad æstimationem recurri possit. L. 18. §. fin. l. 3. & 2. ff. h. t. l. 2. c. de evict. Lauterb.

Ecc

Mul-

Muller. *l. cit.* nisi tamen evictio promissa sit. Lauterb. *l. c.*

2. Resp. ad secundum: donare non potest princeps bona subditorum citra necessitatem publicam; cum eorum non sit dominus, & ea potius sint in illius fide & custodia. Uti idem est de bonis coronæ, nisi adsit consensus populi aut eorum, qui populum representant. Zoëf. *h. t. n. 27.* Muller. *l. c.* donari item nequeunt res pupilli & minoris. Zoëf. *ad tit. de reb. eorum, qui sub tut. sunt. n. 1.* & 2. Muller. *l. c.* quod intelligendum videtur de rebus eorum immobilibus vel mobilibus pretiosis; cum, ut dictum, tutores eorum de mobilibus eorum modicas donationes facere possint. Item hereditas viventis donari nequit. *l. 29. §. fin. h. t.* ubi dicitur, sic festinare esse contra bonos mores & jus gentium. Muller. *l. c.* Lauterb. §. 31. Secus tamen est, ut idem, de hereditate sibi relicta vel delata. *L. 38. ff. h. t.* Item bona avita vel fideicommissaria regulariter nequeunt donari. Lauterb. §. 30. citans Carpz. & alios.

Quæst. 571. An & qualiter bona omnia donari possint, & quæ nomine omnium bonorum veniant.

1. **R**esp. ad primum; attendendo rationem naturalem, jus gentium, quin & textus Juris, seu in puncto juris validè donari inter vivos, tam præsentia quam futura, tanquam verius astruunt Stru. *in ff. h. t. ib. 9. lit. d.* Muller. *ibid.* Lauterb. §. 31. citati- que ab eo Carpz. *p. 2. c. 12. def. 20. n. 4.* (qui tamen in praxi dissentit) Harprech. *ad §. 2. Inst. h. t. n. 115.* & seq. Pinell. *ad rubr. Cod. p. 1. n. 25.* Bachov. & c. citantes pro se. *l. 35. §. 4. c. h. t. l. 8. c. de revoc. donat. l. 5. de inoff. donat.* quamvis, ut videre est apud Lauterb. §. 32. fateantur hi AA. communiter in praxi & multis locis donationem talem solere pronunciarì invalidam; ideoque consulunt, ut donator sibi quædam reservet, de quibus testari possit & dispo- nere. Limitant quoque suam sententiam hac rati- one: modò nemini per illam donationem creetur præjudicium, quatenus per eam lædatur legiti- ma liberorum, & reddatur donatio inefficaci- sa. Econtra etiam inspectis legibus & jure com- muni prohibitam & nullam esse talem donatio- nem, (etiam ipso jure, etsi non desint, qui te- neant eam ipso jure valere, venire tamen infir- mandam, ut Alciat. Bald. Salicet. *ad l. ult. c. de pactis.* apud Castrop. *n. 5.*) tradunt Molin. Tom. 2. *d. 280. n. 1.* de Lugo. *de 7. & 7. d. 23. n. 163.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 12. n. 16.* Castrop. *tr. 32. d. 2. p. 24. §. 1. n. 1.* (qui etiam *n. 2.* addit, donationem hanc ita esse nullam, ut ex nulla parte subsistat firma. Idemque in §. 3. *n. 9.* dicit de donatione omnium bonorum ex causa onerosa) Item Clar. *l. 4. sentent. §. donatio. q. 19. n. 1.* citans quam plures. Fachin. *l. 6. controuv. c. 7.* Trentacinq. *l. 3. de donat. res. l. 3. n. 22.* Ad- ducunt hi AA. pro se *l. stipulatio hoc modo. ff. de V. O. l. ex eo. C. de inutil. stipulat.* & aliàs, quas con- gegerit Molin. *l. c.* ac insuper rationem, quòd talis donatio adimat facultatem liberè testandi, quòd Jure civili indecens & reipublicæ noxium cen- setur. *cit. l. stipulatio. & ibi Bart. n. 5.* Unde si tantum reservet sibi donator, ut cesset hæc rati- o, veluti dum donantur solùm omnia bona præsentia, vel donantur omnia quò ad proprietatem, reservato usufructu, (de quo tamen pos- teriore vide *quæst. seq.*) valebit donatio. Laym. *l. c.* quam rationem non fati diluit Lauterb. alii- que ex adversariis dicendo, facultatem testandi

per hoc non adimi directè sed indirectè, quæ indirectè ademptio facultatis non prohibeatur, sed fieri posse probetur exemplo ingressus in monasterium. *Aurb. ingressi. c. de SS. eccl.* nam perinde est, quocunque modo impediatur dicta facultas testandi. Quòd autem quis favore cau- sæ piæ privare se possit facultate testandi, ad alias causas trahi non expedit, ut bene ait Cas- trop. *l. c. n. 5.* Licere autem idipsum, & sub- sistere absolutam donationem omnium bonorum in ordine ad causam piam, v. g. factam ecclesiæ, monasterio, pauperibus ex communi docent. Abb. *in c. in præsentia de prob. n. 2.* Covar. *in rubr. de testam. p. 2. n. 13.* Clar. *l. c. q. 20. n. 3.* Less. *l. 2. c. 18. du. 13. n. 95.* Molin. *cit. d. 280.* quos citat & sequitur Laym. *l. c.* item Castrop. *l. c. p. 24. n. 3. n. 10.* Neque Jus civile pietatis officia impedire & re- stringere in hac parte potest; cum etiam Christi consilium sit: Vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus. Qua propter talem donationem factam ad causam piam pro confirmatione sui non egerit juramentum sequitur. In eo verò, num facta ad alias causas juramento confirmetur, ut revocari nequeat, non conveniunt AA. affirmant Covar. *in rubricam. de testam. p. 2. n. 5.* Fachin. *l. 6. controuv. s. 88.* Molin. *l. c. vers. antequam.* Less. *l. c. n. 96.* Laym. *cit. n. 16.* quorum sententiam in rigore videri ve- riorè affert de Lugo *l. c.* eò quòd juramentum servandum, quoties non vergit in detrimentum vitæ æternæ; in hoc autem dispensium non vergat, ad- mittere sibi facultatem testandi reservatis sibi alimen- tis ad vitam necessariis. Negant è contra Clar. *cit. q. 20. n. 1.* citans plures. Molin. *de primog. l. 2. c. 10. n. 11.* Gutt. *de juram. c. 11. n. 11.* Duenn. *reg. 219. ampliat. 2.* & plures alii, quos citat & sequitur Castrop. *l. c. §. 2. n. 2.* Rationem communius af- ferunt Clarus & plures cum eo, quòd donatio hæc auferat facultatem testandi, & præbeat oc- casionem captandæ mortis (intellige, dum nec- dum secuta traditio) ideoque sit contra bonos mores, & consequenter juramento confirmari nequeat. Verùm ex probatione prioris senten- tiæ hanc rationem videri corruere, ait Castrop. *l. c.* Quapropter is aliam suggerit. Nempe, quòd nullum esse possit juramentum, quòd hanc do- nationem firmet. Non juramentum de donan- dis omnibus bonis, utpote qui est actus prodigali- tatis, saltem venialiter malus, ut de Lugo *l. c.* vanus & inutilis à lege reprobatus, super quem juramentum tale non cadit, sed nec cadere pot- est. Neque juramentum, ut vult de Lugo, de non revocanda tali donatione facta, de se irrita & nulla; cum in ea revocatione nullus resplendeat actus virtutis; quin potius oppositum conveni- entius & utilius sit Reipublicæ, & observantioni Legum conformius. Cujus tamen contrarium astruit de Lugo. *cit. d. 23. n. 163.* dum ait, tale juramentum cadere de facto super illa non revo- catione licitè & validè; cum nullo jure prohibea- tur quis nolle testari, & donationem talem revo- care. Et dum dicitur, juramentum contra bo- nos mores non obligare, & esse prohibitum, id intelligendum de juramento, quòd ex parte ob- jecti, nempe rei promissæ, est contra bonos mo- res, & non de eo, quòd de se formaliter est contra bonos mores; cum possit quis peccare jurando, & tamen juramento obligari, dum res promissa non est prohibita. Cui fundamentum suo innixus, adhæ- ret sententiæ opposita.

Dixi donationem omnium tam præsentium quam